

Onderwerp topsportnota "Talent voor Topsport!", ter informatie

Steller J. Zwart

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 09 Bijlage(n) 2

Ons kenmerk OS 12.3374712

Datum - 4 APR 2013 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 2 april 2013 hebben wij de topsportnota "Talent voor Topsport!" vastgesteld. Daarin is het topsportbeleid tot en met 2020 vastgelegd. Hierbij bieden wij u de topsportnota en het eindrapport van de inspraak voor de topsportnota aan.

De Sportvisie

Op 30 september 2009 heeft uw raad de Sportvisie "Meer ruimte voor sport en bewegen 2010 – 2020" vastgesteld. Eén van de drie thema's uit deze sportvisie is "Stad waar sporttalenten hun talent kunnen ontwikkelen". We geven daarbij aan dat we topsportbeleid gaan ontwikkelen dat gericht is op de ontwikkeling van Stadjsers met bijzondere sportieve talenten.

Topsport en breedtesport kunnen niet zonder elkaar

Topsport zet mensen aan om te gaan sporten en biedt sporters een perspectief. Topsporters zijn de helden, waar vooral jonge sporters tegen opkijken. Vooral hun invloed op jonge kinderen om te gaan sporten is groot. Topsport stimuleert breedtesport en andersom brengt breedtesport de topsporters voort. Een goed breedtesport-programma is goed voor alle kinderen. Voor het voortbrengen van meer talenten is zo'n programma voor de jeugd voorwaardelijk.

Inhoud

De stad Groningen profileert zich als 'City of Talent'. We vinden het belangrijk dat Stadjsers met een bijzonder talent de kans krijgen zich verder te ontplooiën. Dat geldt voor veel terreinen en zeer zeker ook voor de sport. Doel van het topsportbeleid is om meer sporttalenten te ontdekken, talenten zich te laten ontwikkelen en door te laten stromen naar de top.

Instrumenten die we daarvoor inzetten zijn:

- zorgen dat de topsportkennis vaker en meer in de sportpraktijk wordt toegepast en dat kennis meer wordt uitgewisseld;
- ondersteuning van Regionale Trainingscentra en faciliteren van individuele sporters met uitzonderlijk talent;
- ondersteuning van topsportevenementen die een podium bieden voor talentvolle sporters.

Gevolgen voor subsidies aan evenementen

In de topsportnota maken we een onderscheid tussen evenementen voor talenten en evenementen op het gebied van City Marketing. Dat heeft consequenties. We gaan vanuit de middelen die we voor talentontwikkeling beschikbaar hebben, de sportevenementen op het gebied van City Marketing niet meer volledig ondersteunen. Zo gaan we bijvoorbeeld de 4Mijl na 2013 niet volledig uit het budget "talentontwikkeling" ondersteunen. In 2014 subsidiëren we de 4Mijl deels vanuit het perspectief van "City Marketing" en deels vanuit "talentontwikkeling". Voor 2015 moeten we opnieuw beoordelen welke middelen beschikbaar zijn.

Bezuinigingen

Het totale budget voor talentontwikkeling was € 135.000. In het kader van de bezuinigingen gaan we € 10.000 minder uitgeven aan accommodatie-subsidie voor talenten. Het totale budget voor talentontwikkeling komt daarmee op € 125.000.

Proces

We hebben eerst in overleg met sleutelfiguren uit het werkveld een discussienota opgesteld. Deze discussienota hebben we op 7 maart 2012 met u besproken. Op basis van deze gesprekken hebben we een concept-topsportnota opgesteld. Daarop volgde een schriftelijk inspraaktraject, waarbij de concept nota drie weken ter visie heeft gelegen. In de bijlage treft u het eindrapport van de inspraak voor de topsportnota.

Opmerkingen uit de raad

Op 7 maart 2012 heeft uw raadscommissie O&W de discussienota "Topsport/Talentontwikkeling" besproken. Deze discussie heeft tot de volgende aanpassingen in de topsportnota geleid:

- we hebben de "rol van topsport" in de inleiding van de nota opgenomen en beschreven hoe topsport en breedtesport met elkaar verweven zijn.
- bij voorrang voor talenten bij het toewijzen van trainingsuren gaat het om een beperkt aantal sportaccommodaties en niet om alle sportaccommodaties.
- de focus op vier speerpuntsporten is losgelaten. We kiezen er nu voor om van maximaal zeven takken van sport de Regionale Trainingscentra

te ondersteunen. Deze Regionale Trainingscentra moeten wel aan de gestelde criteria voldoen.

- ook individuele sporttalenten die aan gestelde criteria voldoen kunnen via hun sportvereniging aanspraak maken op voorrang bij het toewijzen van trainingsuren in bepaalde sportaccommodaties.

Vervolg

Het jaar 2013 is een overgangsjaar. In 2013 zetten we het huidige beleid voort en informeren we de organisatoren van topsportevenementen over de gevolgen van het nieuwe topsportbeleid.

Op 1 januari 2014 treedt het nieuwe topsportbeleid in werking.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Talent voor topsport!

Topsportbeleid gemeente Groningen 2013 – 2020

Talent voor topsport

Topsportbeleid gemeente Groningen 2013 - 2020

Inhoud

Inleiding	4
1 Sporttalent en talentontwikkeling, de stand van zaken.....	6
Basisschoolleeftijd: talent ontdekken	
12 - 18 jaar (voortgezet onderwijs): talent herkennen en ontwikkelen	
18+: Topsporter worden	
Samenwerking	
Samenvattend	
2 Onze ambitie: meer kansen voor topsporttalent	12
Doelen	
Beleidskaders	
Rol en instrumentarium van de gemeente	
3 Wat gaan we doen?.....	15
☐ Basisschoolleeftijd - talent ontdekken	
Kwaliteit bewegingsonderwijs verbeteren; Sportadvies geven aan alle kinderen in groep 6;	
Beter afstemmen basisonderwijs - buitenschoolse opvang; Sportverenigingen	
beter ondersteunen; Kennisuitwisseling organiseren	
☐ 12 - 18 jaar: talent herkennen	
Zeven sporten ondersteunen; Talenten voorrang geven in onze sportaccommodaties;	
Aanpassen/verbeteren sportaccommodaties	
<i>Criteria voor ondersteuning</i>	
☐ 18+: Topsporter worden	
Subsidiëren RTC Roeien; Subsidiëren Talent Academy Groningen	
☐ Inzet en verdere ontwikkeling van kennis	
Meewerken aan (digitaal) Sportplein Groningen; Meewerken aan het leerbedrijf van het Hanze	
Instituut voor Sportstudies; Informatiebijeenkomsten en platforms organiseren	
☐ Versterken samenwerking	
Actief meewerken aan regionale en landelijke topsportinitiatieven; Initiëren convenant	
talentontwikkeling en kennisontwikkeling in de stad	
☐ Evenementen en prijzen	
Topsportevenementen voor nationale en internationale talenten subsidiëren; Jaarlijks uitreiken	
van een sportstimuleringsprijs; Sportpenningen toekennen voor bijzondere	
topsportprestaties	
<i>Criteria voor subsidie voor topsportevenementen</i>	
Samenvattend	
4 Financiën.....	22
5 Vervolg	23

Inleiding

De stad Groningen heeft talent voor topsport. Er zijn weinig steden waar zoveel sportclubs op het hoogste niveau acteren. FC Groningen, Gasterra Flames, Lycurgus en NIC zijn daarvan de bekende voorbeelden, maar ook zwemvereniging Trivia, Groningen atletiek en de dames van Rugby Club Groningen presteren op het hoogste niveau. De stad brengt regelmatig topsporters voort. Sporters die hier zijn opgegroeid en/of onderwijs genieten of hebben genoten en/of lid zijn geweest van een sportvereniging. Bekende voorbeelden op dit moment zijn: Ranomi Kromowidjojo (zwemmen), Bauke Mollema (wielrennen), Epke Zonderland (turnen), Kim Polling (judo), Robert Andringa (volleybal), Rutger Smit (Atletiek), Arjen Robben (voetbal).

Op 30 september 2009 heeft de raad de Sportvisie 2010-2020 "Meer ruimte voor sport en bewegen" vastgesteld. Daarin kondigden we aan ons beleid op het gebied van topsport en talentontwikkeling nader uit te werken. Dat hebben we gedaan en deze nota is daarvan het resultaat.

Groningen heeft een groot en gedifferentieerd aanbod aan sporten. Er is in de basis een goede infrastructuur, er kan op hoog niveau worden gesport en er zijn veel mogelijkheden om bijzondere sporttalenten te ontwikkelen. Groningen onderscheidt zich landelijk en Europees gezien op het gebied van sportinfrastructuur, sportopleidingen en sport- (gezondheids)kennis. De omstandigheden in Groningen voor talentvolle sporters om hun talenten te ontwikkelen zijn dus goed. Maar in topsport, is 'goed' niet altijd genoeg. Want het kan en het moet altijd beter! In deze nota beschrijven we hoe we daar de komende jaren aan gaan werken.

Deze nota is de eerste waarin we als gemeente expliciet ons beleid ten aanzien van topsport formuleren. Daarmee geven we als gemeente uitdrukking aan de toenemende maatschappelijke betekenis van topsport. Topsport zet mensen aan om te gaan sporten en biedt sporters een perspectief. Topsporters zijn de helden, waar vooral jonge sporters tegen opkijken. Vooral hun invloed op jonge kinderen om te gaan sporten is groot. Topsport stimuleert breedtesport. En andersom brengt breedtesport de topsporters voort. Topsport en breedtesport kunnen niet zonder elkaar. Ook in passieve zin beleven veel Stadgers plezier aan topsport en genieten ze van topsportprestaties. Het brengt mensen samen, bevordert het saamhorigheidsgevoel en vergroot daarmee de integratie.

Ons 'topsportbeleid' tot op heden beperkte zich tot het subsidiëren van topsportevenementen. In deze nota kiezen we een andere focus. We willen ons nadrukkelijk gaan richten op de ontwikkeling van talent. Verreweg de meeste topsporters zijn al op jonge leeftijd met hun sport in aanraking gekomen en er enthousiast voor geraakt. Hier ligt een belangrijke rol voor scholen en sportverenigingen. Vervolgens komt het erop aan bijzondere sporttalenten te ontdekken, ze kansen te bieden voor ontwikkeling en topsporters-in-spe optimaal te faciliteren en begeleiden. Als 'City of Talent' gaat Groningen in al deze fases voor goud. Goud halen lukt alleen met teamwork, in doelgerichte samenwerking van alle betrokkenen. Die samenwerking versterken, dat is waar wij als gemeente energiek aan gaan werken.

Totstandkoming van deze nota

In de zomer van 2011 zijn we gestart met een presentatie van uitgangspunten en discussie daarover in de raadscommissie Onderwijs & Welzijn (O&W). Vervolgens heeft de Adviescommissie voor de Sport Groningen een advies over talentontwikkeling uitgebracht.

Eind 2011 hebben we in een 'kenniskring' met vijf hoogleraren en andere deskundigen op het gebied van topsport over talentontwikkeling gesproken. Begin 2012 deden we dat opnieuw met diverse deskundigen en vertegenwoordigers van onderwijsinstellingen.

Dit leidde tot onze discussienota Topsport/Talentontwikkeling, die we in maart 2012 met de raadscommissie O&W hebben besproken. In het voorjaar hebben we de discussienota besproken met diverse topsportorganisaties en met de bestuurders en begeleiders van de huidige Regionale Trainingscentra (RTC's) in de stad. De uitkomsten van de bijeenkomsten en reacties op de discussienota Topsport/Talentontwikkeling zijn in de concept-topsportnota verwerkt. De concept-topsportnota heeft drie weken ter visie gelegen. Deze hebben niet geleid tot essentiële wijzigingen aan de nota. Het eindrapport van de inspraak is als bijlage bij deze nota toegevoegd.

1 Sporttalent en talentontwikkeling, de stand van zaken

Topsporter word je niet van de ene op de andere dag. Aan de doorbraak van een topsporter zijn bijna altijd vele jaren van intensieve training vooraf gegaan. De "opleiding tot topsporter" duurt in de regel vijf tot acht jaar. Een veel gebruikte richtlijn is dat een talent gemiddeld minimaal 10.000 trainingsuren moet maken om überhaupt kans te maken topsporter te worden. Daarom is het belangrijk dat kinderen al op jonge leeftijd met verschillende sporten in aanraking komen, zodat ze ontdekken welke sporten er allemaal zijn, wat ze leuk vinden en waar ze goed in zijn. Vervolgens is het van belang dat talenten worden opgemerkt en de kans krijgen zich verder te ontwikkelen. In de ontwikkeling van topsporters onderscheiden we in deze nota drie fasen, die gekoppeld zijn aan de leeftijd:

1. < 12 jaar (basisschool): talent ontdekken
2. 12 - 18 jaar (voortgezet onderwijs): talent herkennen en ontwikkelen
3. > 18: Topsporter worden

Hieronder beschrijven we (globaal) per fase welke partijen er een rol in spelen en hoe de verschillende partijen in Groningen gezamenlijk aan sporttalentontwikkeling gestalte geven. We brengen ook in beeld waar er knelpunten zijn of anderszins verbeteringen mogelijk zijn. Het spreekt vanzelf dat de kansen op succes stijgen naarmate de verschillende partijen die zich bezighouden met talentontwikkeling en kennisontwikkeling beter met elkaar samenwerken. Daar besteden we apart aandacht aan.

Basisschoolleeftijd: talent ontdekken

Bewegingsonderwijs op de basisschool

De basisschool is een belangrijke plaats waar alle kinderen leren te bewegen en sporten, waarbij ze kennismaken met veel verschillende sporten. Van wezenlijk belang is een goede kwaliteit van het bewegingsonderwijs. De aandacht voor het bewegingsonderwijs in Groningen verschilt per school.

Het ontbreekt aan éénduidig beleid op het bewegingsonderwijs waarin de kwaliteit ervan centraal staat en een algemene oriëntatie op sport is opgenomen.

Er is over het algemeen weinig aandacht voor kinderen met een bijzonder talent voor sport.

In de nota "Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond", die we gelijktijdig met deze topsportnota opstellen, gaan we in op de aspecten rond de kwaliteit en het effectiever organiseren van bewegingsonderwijs en de relatie tussen binnen- en buitenschoolse sporten.

Sportverenigingen

Sportverenigingen spelen een grote rol bij de kennismaking met de sport, de ontwikkeling en het scouten van een bijzonder sporttalent. De wijze waarop een vereniging hiermee omgaat wisselt sterk. Sportverenigingen zijn vrijwilligersorganisaties. Een deel van de verenigingen heeft gekwalificeerde trainers,

een deel van de verenigingen is afhankelijk van de mensen die zich (als vrijwilliger) aanmelden. De kwaliteit van de trainingen en begeleiding is in dat geval afhankelijk van de kwaliteit van de vrijwilliger.

12 - 18 jaar (voortgezet onderwijs): talent herkennen en ontwikkelen

Sportverenigingen

De sportverenigingen zijn een belangrijke leverancier van sporttalent. Sommige verenigingen hebben de neiging om hun talenten zo lang mogelijk binnen de vereniging te houden. Soms wordt het belang van de vereniging verkozen boven de ontwikkeling van het individuele talent.

De uitwisseling van ervaringen en kennis met andere verenigingen en kennisinstellingen kan worden verbeterd. Dat geldt ook voor de uitwisseling en samenwerking tussen sportverenigingen en het basisonderwijs en de buitenschoolse opvang.

Topsporttalentscholen

Na de basisschoolleeftijd kunnen kinderen kiezen voor onderwijs waar sport en studie goed op elkaar zijn afgestemd. In het middelbaar onderwijs beschikt de stad over twee Topsporttalentscholen, het Werkmancollege en het Zernikecollege. Deze scholen bieden sporttalenten extra faciliteiten en aangepaste lesprogramma's. Zie verder bijlage 2. Sporttalenten die niet naar een topsporttalentschool gaan, moeten zelf met de betreffende school afspraken maken over de combinatie van sport en studie.

Regionale Trainingscentra

Kinderen met een bijzonder sporttalent kunnen kiezen voor een aangepast onderwijsprogramma waarin extra kan worden getraind. De extra trainingen worden veelal verzorgd door Regionale Trainingscentra (RTC's). Regionale Trainingscentra bieden talentvolle sporters uit de regio een trainings- en wedstrijdprogramma van een sportbond, waarbij gebruik gemaakt wordt van de beste begeleiding en faciliteiten voor die specifieke doelgroep. Het initiatief voor een RTC ligt bij de sportbond. Andere partners, zoals het onderwijs, kunnen participeren. Extra trainingen worden in een aantal gevallen ook verzorgd door sportverenigingen. Zie verder bijlage 2.

Voor sommige sporten geldt dat de sport over het algemeen pas op latere leeftijd wordt beoefend. Daardoor komen de talentvolle sporters pas op oudere leeftijd in een RTC terecht. In Groningen geldt dat voor het roeien.

NOC/NSF

NOC*NSF ondersteunt topsporters en talenten, zowel valide als minder-valide, via Topsport Noord. Zie verder bijlage 2.

Sportaccommodaties

Wie zijn talent wil ontwikkelen moet kunnen beschikken over goede trainingsfaciliteiten; dikwijls zijn dat de gemeentelijke sportaccommodaties. Die hebben we op orde (Sport op Orde, 2008). Onlangs is het onderzoeksrapport verschenen (Mulier Instituut) naar de ruimtebehoefte voor zowel topsport als breedtesport in Groningen. De aanbevelingen daarin en de acties die wij al in gang hebben gezet sluiten

goed op elkaar aan. Er zijn ook nog knelpunten en wensen, zo is er op dit moment bijvoorbeeld tekort aan ruimte voor talenttrainingen bij de Topsport Talentscholen.

Door de druk op vooral de sporthallen zijn deze sportaccommodaties niet altijd beschikbaar op de momenten waarop dat voor het talenten-programma het beste uit komt.

Verder geldt dat voor enkele sporten er geen geschikte accommodatie voor sporters met een bovengemiddeld talent is, bijvoorbeeld bij turnen.

Coördinatoren van RTC's geven aan dat vooral de kosten van de huur van de benodigde accommodatie en de kosten voor de trainers van de RTC's hoog zijn. RTC's hebben daardoor moeite om een kwalitatief goed programma op te zetten.

18+: Topsporter worden

Centrum voor Topsport en Onderwijs en Nationaal Trainings Centrum

Talentvolle sporters kunnen na de middelbare school (of eerder) doorstromen naar een Centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO), Nationaal Trainingscentrum (NTC), topsportvereniging en/of nationaal team. CTO's en NTC's zijn landelijke centra waar Nederlands hoogste senioren en talenten op één locatie fulltime kunnen trainen, studeren en wonen. Onder het dak van de CTO's zijn meerdere sporten gehuisvest. NTC's zijn sportspecifiek. Zie verder bijlage 1.

Er zijn in Nederland vijf NTC's en vier CTO's. In Groningen hebben we geen NTC of CTO. In Noord-Nederland is een CTO gevestigd in Heerenveen. Met dat CTO, onze connectie met het landelijk beleid op talentontwikkeling, onderhouden we een goed contact. Zodra het CTO definitief een functie voor het hele noorden krijgt, gaan we intensiever met het CTO samenwerken.

Topsportregelingen MBO en HBO, WO

Er is een doorlopende leerlijn voor talentvolle sporters van middelbare school tot universiteit. Er zijn hoog aangeschreven sportopleidingen zoals het Hanze Instituut voor Sportstudies (HBO) en de opleiding sport en bewegen van het Alfa-college (MBO). Onze topsportregelingen voor studenten, de multidisciplinaire sport(gezondheids)onderzoeken en de studentensportfaciliteiten zijn uniek. Veel opleidingen hebben een aangepast programma voor talentvolle sporters. De onderwijsinstellingen werken op het gebied van topsport samen in het Topsport en Onderwijs Platform (zie bijlage 1)

Op de Hanzehogeschool Groningen (HBO) en de Rijksuniversiteit Groningen (WO) zijn speciale regelingen voor studerende topsporters. Deze faciliteiten houden onder meer in: roosteraanpassingen, speciale (kracht)trainingsmogelijkheden, test- en meetmogelijkheden en extra studiebegeleiding. Bij goede prestaties kunnen studenten op deze instellingen ook een topsportbeurs ontvangen. In het MBO zijn er beperkte mogelijkheden voor sporttalenten. Er is geen aparte regeling, met uitzondering van de sportopleidingen van het Alfa-college en het Noorderpoort.

Talent Academy Groningen

Voor studenten aan de hogeschool en universiteit is de "Talent Academy Groningen" opgericht. Dat is het baken, kennis- en informatiepunt en steunpunt voor (aankomende) studenten bij een optimale ontwikkeling en een succesvol verloop van zowel de sport- als de studieloopbaan. Bij veel sportieve talenten stagneert de ontwikkeling van hun sportloopbaan door problemen in de overgang van middelbare school naar HBO of universiteit. De academy moet dat voorkomen. Meer over de "Talent Academy Groningen" vindt u in bijlage 1.

Wetenschappelijke kennis en innovatie

Wetenschappelijke kennis en innovatie zijn voorwaarden om tot topprestaties te komen. In Groningen is bij de Hanzehogeschool, de Rijksuniversiteit en het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG) veel kennis aanwezig over het gezond bedrijven van sport op hoog niveau en over sportblessures. Zo weten we in de stad veel over:

- Sport, leren en presteren; talentontwikkeling; sport en cognitie, revalidatie en functioneel herstel, sport & handicap (faculteit Bewegingswetenschappen, UMCG/Rijksuniversiteit);
- De klinische sportgeneeskunde door een samenwerkingsverband tussen orthopedie, revalidatie en chirurgie/traumatologie, onderzoekslijnen hebben ondermeer betrekking op overtraining, overbelasting en letsel (Universitair Centrum voor Sport, Bewegen en Gezondheid);
- De economie en econometrie van sport en op het gebied van sportstatistiek (faculteit Economie en Bedrijfskunde);
- Onderzoek wat de afgelopen jaren is gedaan op gebied van talentontwikkeling, o.a. relatie tussen opleidingsniveau en topsporters; Om de infrastructuur voor praktijkgericht sportonderzoek te versterken is de nieuwe accommodatie van het Instituut voor Sportstudies op de Zernike Campus toegerust met moderne meet- en analysefaciliteiten, het Sports Fieldlab Groningen.

Verder maakt het lectoraat Sportwetenschap onderdeel uit van het Kenniscentrum CaRES (Care Rehabilitatie Educatie & Sport), waarbij de krachten van de lectoraten worden gebundeld. Het is ingesteld om praktijkgericht onderzoek op het terrein van sport, bewegen en gezondheid te initiëren.

Nieuw: Instituut voor Sport Science

Recent is aan de Rijksuniversiteit het Instituut voor Sport Science ingericht. Daarin werken diverse faculteiten die actief zijn op het terrein van de sport samen. Studenten kunnen er een bachelor- en een master-opleiding volgen. Zie verder bijlage 1.

Topsportevenementen en huldiging

Het is belangrijk talenten te laten excelleren en stimuleren bij hun ontwikkeling. In de stad zijn een beperkt aantal sportevenementen waar talentvolle sporters de gelegenheid krijgen om te kunnen excelleren. Eurovoetbal en het basketbalevenement Holland Nordic Basketball Tournament (HNBT), zijn evenementen speciaal voor talentvolle sporters, waar veel belangstelling van het publiek voor is. We reiken elk jaar sportpenningen uit aan sporters die een bijzondere prestatie hebben geleverd en de sportstimuleringsprijs aan een talentvolle, veelbelovende sporter.

Nieuw: Sportplein Groningen

Om die reden is het initiatief genomen de krachten te bundelen, een integrale aanpak te realiseren en kennisdeling te organiseren middels een "kennisbolwerk". Dit in de vorm van een "Sportplein". Wij zijn één van de partijen die deelnemen aan dit initiatief naast het Alfa college, Noorderpoort, de Hanzehogeschool – Hanze Instituut voor Sportstudies, de Rijksuniversiteit Groningen/ Universitair Medisch Centrum Groningen, Topsport Noord, het Huis voor de Sport Groningen en de Provincie Groningen. Zie verder bijlage 2.

Samenvattend

Er zijn in de stad veel mogelijkheden voor sporttalenten om ondersteund te worden in hun sportbeoefening en studie. Speciale onderwijsprogramma's, RTC's, Topsport NOORD en de sportverenigingen zorgen voor een goede begeleiding van sporters met bijzondere talenten. De opvang en begeleiding verloopt echter nog niet op alle onderdelen goed. Zo is er binnen het basisonderwijs nog weinig aandacht voor het ontdekken en ontwikkelen van je sporttalent en is de financiering van goede trainers voor RTC's regelmatig een knelpunt. Daarnaast zorgen de soms beperkte beschikbaarheid en de kosten van accommodatie voor belemmeringen. Het samenbrengen van trainers, begeleiders en talenten, het uitwisselen van ervaring en het toepassen van (wetenschappelijke) kennis kan beter.

2 Onze ambitie: meer kansen voor topsporttalent

In ons collegeprogramma "Groningen progressief met energie, stad voor iedereen" schreven we dat we binnen de topsport, topsporttalenten de ruimte willen geven en willen ondersteunen. We willen meer talenten ontdekken, zich laten ontwikkelen en laten schitteren. Daarnaast denken we dat sport en topsport ook een belangrijk terrein is waar Groningen zich als kennisstad kan profileren. Onze ambities terzake zijn terug te vinden in diverse gemeentelijke beleidsdocumenten, waarvan we de belangrijkste hieronder kort memoreren. In dit hoofdstuk geven we ook aan welke rol we als gemeente binnen talentontwikkeling willen spelen, in samenwerking met het onderwijs en de sportorganisaties.

Doelen

Zoals gezegd is het centrale doel van ons topsportbeleid meer topsporttalenten te ontdekken, zich te laten ontwikkelen en daadwerkelijk te laten doorstromen naar de top. Eén van de voorwaarden om dat doel te kunnen bereiken is de inzet van (wetenschappelijke) kennis. Die inzet te versterken formuleren we als afgeleid doel. Om deze twee doelen te kunnen bereiken is het nodig het 'topsportklimaat' in onze stad te versterken. Als we ons in alle fasen sterker focussen op talent en talentontwikkeling, zullen resultaten niet uitblijven en zullen we ook heel concreet een toename zien van het aantal sporttalenten in de stad Groningen met een Nationaal Talent of Internationaal Talent-status (zie kader hieronder). Concreet stellen we ons ten doel:

- In 2020 zijn er 10 % meer sporttalenten met een talentstatus in de stad Groningen dan in 2013.
- In 2020 stromen 10 % meer sporttalenten uit de stad Groningen door naar een NTC, CTO of nationaal team dan in 2013.

Talent-niveaus

NOC*NSF definieert sporttalenten op de volgende niveaus

- *Belofte*: Behoort het talent alleen tot de nationale top-5 per leeftijdscategorie, dan ontvangt de sporter de Belofte-status.
- *Nationaal Talent (NT)*: Mocht het talent aan alle eisen voldoen, maar het staat niet in de top-16 van de wereldranglijst, dan ontvangt dit talent een Nationale Talentstatus.
- *Internationaal Talent (IT)*: Als het talent op het hoogste landelijke prestatieniveau in zijn leeftijdscategorie sport, komt hij in aanmerking voor deze status. In dit geval als hij in een nationale selectie zit en op wereldniveau tot de top-16 van zijn leeftijdscategorie hoort of in teamverband tot de top-10 van de wereld. Ontwikkelen talenten zich verder dan worden ze topsporter.
- *De topsporter*: Als topsporter worden gekenmerkt diegenen die, op senioreniveau, individueel of in ploegverband voldoen aan de prestatienorm om te acteren tijdens een WK, OS of vergelijkbaar toernooi.

Op dit moment trainen, studeren en of wonen zo'n 200 sporters met een talentstatus in de stad. Zie verder bijlage 1.

Beleidskaders

Sportnota 'Meer ruimte voor sport en bewegen'

In de sportvisie schreven we waarom we sport en bewegen belangrijk vinden voor de Stadgers en hoe we dat stimuleren. De topsport vervult hier een belangrijke rol. Investeren in de topsport is verantwoord vanwege de maatschappelijke betekenis van topsport. Topsport zet mensen aan om te gaan sporten en biedt sporters een perspectief. Topsporters zijn de helden, waar vooral jonge sporters tegen opkijken. Vooral hun invloed op jonge kinderen om te gaan sporten is groot. Andersom geldt dat de breedtesport de topsporters voortbrengt. Topsport en breedtesport zijn sterk met elkaar verweven en dat moeten we ook zo houden. Ook in passieve zin beleven veel Stadgers plezier aan topsport en genieten ze van topsportprestaties. Het brengt mensen samen, bevordert het saamhorigheidsgevoel en vergroot daarmee de integratie.

Integraal Jeugdbeleid Groningen (IJB) 2011-2014

In de kadernota Integraal Jeugdbeleid Groningen (IJB) 2011-2014, "Stad om op te groeien" (2010) hebben we aangekondigd beleid te ontwikkelen voor kinderen/jongeren met extra of bijzondere talenten.

Groningen City of Talent

De stad Groningen profileert zich als 'City of Talent'. We vinden het belangrijk dat Stadgers met een bijzonder talent de kans krijgen zich verder te ontplooiën. Dat geldt voor veel terreinen en zeer zeker ook voor de sport. Op het gebied van sportkennis beschikt Groningen over een landelijk onderscheidende onderzoeks- en onderwijsinfrastructuur. Deze structuur kunnen we goed gebruiken in de campagne 'City of Talent' voor de profilering van de stad. We willen Groningen als 'City of talent' verder ontwikkelen en ook de sportkennis vaker en meer maatschappelijk toepassen.

Olympisch Plan 2028

Het vorige kabinet steunde de plannen van NOC*NSF om in 2028 de Olympische Spelen in Nederland te organiseren. In het huidige regeerakkoord is echter uitgesproken dat het nieuwe kabinet de ambitie onderschrijft om de Nederlandse sport op Olympisch niveau te brengen, maar de Olympische Spelen niet naar Nederland wil halen. In het "Olympisch Plan 2028" zijn landelijk doelstellingen geformuleerd, waar wij ons goed in kunnen vinden. Zo wordt gewerkt aan de doelstellingen om in Nederland de sportparticipatie van 65 procent naar 75 procent te brengen. Ook moeten de sportprestaties verbeteren om zodoende bij de beste tien landen van de wereld te komen. Dit moet onder andere worden bereikt door topsport- en talentprogramma's te ondersteunen. De doelstellingen zijn erop gericht om Nederland gezonder en welvarender te maken. Al deze ambities staan in het "Olympisch Plan 2028". In de "Alliantie Olympisch Vuur" staan o.a. de organisaties die zich achter het "Olympisch Plan 2028" hebben geschaard. Zie verder bijlage 1.

Rol en instrumentarium van de gemeente

In het vorige hoofdstuk was te lezen dat bij de ontwikkeling en uitvoering van topsportbeleid vele verschillende partijen betrokken zijn. In uitvoerende zin spelen onderwijs, sportverenigingen, sportorganisaties en kennisinstellingen de belangrijkste rollen. De gemeente Groningen vindt topsport primair een verantwoordelijkheid van de lokale sportwereld. De rol van de gemeente is vooral faciliterend en/of regisserend. De gemeente heeft daarbij het volgende instrumentarium tot haar beschikking:

- accommodaties
- subsidies
- coördineren en stimuleren
- ondersteunen evenementen en toekennen prijzen

Hoe we deze instrumenten willen gaan inzetten, komt aan de orde in het volgende hoofdstuk. Voor de uitvoering van ons geactualiseerde topsportbeleid kunnen we in de huidige omstandigheden geen extra geld vrijmaken. Verderop in hoofdstuk 4 geven we aan hoe we door bestaande financieringsstromen te herschikken, toch ruimte kunnen vinden voor realisatie van nieuwe doelen. In het kader van de bezuinigingen gaan we € 10.000 op de plannen voor talentontwikkeling besparen. Het totale budget voor talentontwikkeling was € 135.000 en komt daarmee op € 125.000.

3 Wat gaan we doen?

Beleid langs zes sporen

Bij de uitwerking van ons beleid sluiten we aan op de eerder onderscheiden drie fasen in de topsport-talentontwikkeling. In hoofdstuk 1 inventariseerden we de knelpunten. Die gaan we zo goed mogelijk oplossen. Dat leidt tot de eerste drie sporen:

- 1. Basisschool: talent ontdekken*
- 2. Voortgezet onderwijs: talent herkennen en ontwikkelen*
- 3. 18+: Topporter worden*

In alle drie deze fasen willen we zoveel mogelijk gebruik maken van de kennis die we hebben in de stad op het gebied van topsport en talentontwikkeling. Daarnaast willen we die kennis ook breder verspreiden om daarmee het profiel van Groningen als kennisstad te versterken. Dat is het vierde spoor:

- 4. Meer doen met de in de stad aanwezige kennis*

In de sport zijn vele partijen actief. We constateerden dat de samenwerking nog niet altijd optimaal verloopt. Dat is het vijfde spoor:

- 5. Versterken samenwerking*

We willen de topsporttalenten in de stad de gelegenheid geven om zich te manifesteren tijdens sportevenementen in de stad. Daarnaast willen we bijzondere talenten stimuleren om door te gaan en sporters die een bijzondere prestatie hebben geleverd belonen. Dat is het zesde spoor:

- 6. Ondersteunen evenementen en toekennen prijzen*

Hieronder formuleren we wat we, aansluitend op onze ambities en de eerder gesignaleerde verbeterpunten, de komende jaren gaan doen.

Spoor 1

Basisschoolleeftijd - talent ontdekken

Kwaliteit bewegingsonderwijs verbeteren

Om talentontwikkeling te stimuleren, gaan we de kwaliteit van het bewegingsonderwijs verbeteren. Dat doen we door:

- 1. Onderzoek naar mogelijkheden om meer vakleerkrachten gymnastiek in te zetten.*

De belangrijkste reden daarvoor is dat de motorische ontwikkeling van de kinderen moet verbeteren. Goede motorische vaardigheden zijn de basis voor iedere sporter en zeker voor een topsporter. Bovendien kan een vakleerkracht gymnastiek een rol spelen bij het herkennen en doorverwijzen van kinderen met talent voor sport.

- 2. Een breder en gevarieerder sportaanbod/sportprogramma.*

Doordat kinderen met veel verschillende takken van sport in aanraking komen, krijgen ze meer kans om hun talent te ontdekken. Des te meer kinderen hun talent

ontdekken, des te groter het potentieel aan sporttalent. Daarnaast zorgt een gevarieerder sportaanbod voor meer enthousiasme voor sport bij jonge kinderen.

3. Inzetten van gespecialiseerde talentcoaches, jonge talenten en combinatiefunctionarissen (bijvoorbeeld de trainers van RTC's) tijdens de gymnastieklessen op school, of de naschoolse sportactiviteiten.

Trainers en jonge talenten die zich in een tak van sport hebben gespecialiseerd zijn heel goed in staat om kinderen de beginselen voor een specifieke tak van sport aan te leren en hen voor die tak van sport te enthousiasmeren. Ook kunnen zij kinderen met talent voor deze tak van sport goed herkennen en, als kinderen dat willen, begeleiden naar een geschikte, prestatiegerichte sportvereniging. Daarnaast kunnen de kinderen zich ook spiegelen aan en wellicht identificeren met de jonge talenten.

Sportadvies geven aan alle kinderen in groep 6

Om talentontwikkeling in het basisonderwijs te stimuleren, gaan we alle kinderen in groep 6 een sportadvies van een vakleerkracht geven. Dat is een advies over welke sport(en) het beste bij hen passen. Uiteraard zijn kinderen vrij om te kiezen welke sport ze willen beoefenen, maar als meer kinderen een sport gaan beoefenen waar ze aanleg voor hebben, komt dat de talentontwikkeling ten goede. Daarnaast beleven mensen meestal meer plezier aan een sport die goed bij ze past, waar ze meer succes in kunnen behalen. Dat verhoogt de kans op mensen die "een leven lang actief" blijven.

Beter afstemmen basisonderwijs - buitenschoolse opvang

Voor de buitenschoolse sportactiviteiten geldt hetzelfde als voor het binnenschoolse bewegingsonderwijs. Binnenschoolse sportactiviteiten en buitenschoolse activiteiten worden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. We willen bereiken dat bovenstaande maatregelen om talentontwikkeling te stimuleren onderdeel van het bewegingsonderwijs worden en, voor zover mogelijk, ook bij de sportactiviteiten van de buitenschoolse opvang doorgevoerd worden. In de nota "Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond" komen we hier op terug.

Sportverenigingen beter ondersteunen

Op de sportvereniging worden kinderen enthousiast voor hun sport en komen talenten in beeld. We willen sportverenigingen beter gaan ondersteunen bij het herkennen en adequaat begeleiden van jong sporttalent en door zo goed mogelijk te voorzien in trainingsaccommodaties. Zie verder hieronder.

Kennisuitwisseling organiseren

Sportverenigingen hebben behoefte aan uitwisseling van kennis en ervaring op het gebied van talentontdekking, -herkenning en -ontwikkeling. Het gaat daarbij om uitwisseling met andere verenigingen, maar ook met het basisonderwijs, organisaties voor buitenschoolse opvang en de kennisinstellingen.

We gaan informatiebijeenkomsten en platforms organiseren om ervaringen en kennis uit te wisselen tussen sportverenigingen, scholen, kinderopvang en kennisinstellingen

Spoor 2

12 - 18 jaar: talent herkennen

Zeven sporten ondersteunen

Om het beschikbare geld effectief in te zetten, kiezen we ervoor voor maximaal zeven sporten de RTC's te ondersteunen. Dat zijn sporten die een breed draagvlak in de stad hebben, veel worden beoefend, waar brede belangstelling voor is of sporten die passen bij de studentenstad Groningen.

In de stad zijn er op dit moment RTC's voor basketbal, roeien, voetbal en volleybal. Van deze sporten subsidiëren we het RTC-programma voor alle talenten met een status vanaf de "Belofte-status" van NOC/NSF, met uitzondering van betaald voetbal. (De jeugdopleiding van FC Groningen komt niet in aanmerking voor ondersteuning omdat ze gelieerd zijn aan een Betaald Voetbal Organisatie (BVO). Waarschijnlijk staat dit zelfs op gespannen voet met Europese wetgeving (het is staatssteun).)

Korfbal, hockey en schaatsen komen ook in aanmerking, maar deze sporten hebben nog geen RTC dat in de stad is gevestigd. Korfbal is een veel beoefende sport in Groningen, en op het hoogste niveau. Een RTC korfbal zou goed bij de stad passen. Op de Rijksuniversiteit Groningen zijn initiatieven om tophockey te realiseren. Voor het schaatsen geldt dat de bond samen met initiatiefnemers uit Groningen de mogelijkheden voor een door de bond erkende RTC onderzoekt.

Ons beleid is om onze ondersteuning in principe te geven aan deze drie sporten. Voorwaarde is dat er binnen twee jaar een erkend RTC tot stand komt. Lukt dat niet, dan nodigen we andere sporten uit om met plannen te komen.

Talenten voorrang geven in onze sportaccommodaties

Sportverenigingen met een lid dat een talentstatus heeft, hebben vaak ook behoefte aan extra faciliteiten voor het sporttalent. Het gaat dan meestal om de beschikbaarheid van geschikte trainingsruimte op gewenste tijden.

Sporttalenten die voldoen aan onze criteria (zie hieronder) kunnen (via hun RTC of sportvereniging) aanspraak maken op voorrang bij het toewijzen van trainingsuren in de door ons aangewezen sportaccommodaties. Dit geldt ook voor de minder-valide sporttalenten. We gaan het gebruik van sportaccommodaties door alle gebruikers tegen het licht houden en met sportverenigingen overleggen hoe de sportaccommodaties zo efficiënt mogelijk gebruikt kunnen worden. Bij de aanleg en renovatie van sportaccommodaties houden we, voor zover dat financieel haalbaar is, rekening met de wensen van RTC's en topsporttalenten. We gaan sporthallen en -zalen een specialisatie voor sporten geven.

Aanpassen/verbeteren sportaccommodaties

In de achterliggende jaren hebben we veel gedaan aan het verbeteren van de gemeentelijke sportaccommodaties (nota Sport op orde). Ons beleid terzake zetten we voort, waarbij we wat nadrukkelijker zullen kijken naar specifieke vragen en behoeften van (top)talenten.

We willen in de plannen voor herinrichting van Sportpark "Corpus den Hoorn" meer ruimte realiseren voor de breedtesport en de combinatie met topsport mogelijk maken. Bij sportcentrum Kardingse willen we in samenwerking met het Alfa college een sporthal naast het sportcentrum realiseren. Samen met het Noorderpoort onderzoeken we de

mogelijkheid voor een sporthal naast de Euroborg. We werken aan plannen voor een sportaccommodatie voor het onderwijs op de plek van de huidige sporthal De Wijert, waarbij we onderzoeken of we deze gymzalen of sportzalen sport specifieker kunnen maken.

Al jaren wordt er in Groningen gevraagd om een turnzaal, onder meer voor jonge talenten. We onderzoeken of we zo'n turnzaal kunnen realiseren in de te bouwen sporthal naast de Euroborg. Ook vanuit de hockeysport krijgen we vragen om meer accommodatie. Hiervoor gaan we eerst een lange termijnvisie opstellen om een goed beeld te krijgen van de toekomstige behoefte aan velden.

Criteria voor ondersteuning

In het kader van deze Topsportnota hebben we onze criteria voor ondersteuning opnieuw geformuleerd:

1. Talenten moeten een nationale of internationale talentstatus van NOC*NSF hebben.
2. Het programma van de RTC of de sportvereniging moet voldoen aan de volgende criteria:
 - * De trainingen moeten in de stad Groningen plaatsvinden.
 - * Het programma moet door de nationale sportbond zijn erkend.
 - * Het moet gaan om een samenwerkingsverband tussen RTC/vereniging en het voortgezet onderwijs.
 - * Het moet om een programma gaan van minimaal vier jaar.
 - * De kwaliteit van het programma moet zijn getoetst door Topsport NOORD.
 - * Het gaat om talenten met een Belofte-status, NT of IT-status die trainen bij het RTC of talenten met een NT- of IT-status die trainen bij de vereniging.
 - * Indien een programma zelf in de kosten kan voorzien, dan komt het niet in aanmerking voor een subsidie.
 - * Trainers van het RTC of de vereniging dienen medewerking te verlenen aan lessen voor het bewegingsonderwijs op basisscholen.
3. De subsidie moet worden gebruikt voor de kosten van de trainer en/of voor de kosten voor de huur van de sportaccommodatie.
 - * De subsidie voor de trainer houdt in dat de trainer een combinatiefunctionaris wordt: hij/zij traint de talenten, maar moet tevens sportlessen op de basisschool verzorgen.
 - * De hoogte van de subsidie is gebaseerd op het aantal talenten met NT, IT of Belofte-status en op het percentage talenten dat een hogere status behaalt en/of doorstroomt naar een vervoloprogramma in de betreffende tak van sport.

Spoor 3

18+: Topporter worden

Subsidiëren Regionaal Trainingscentrum Roeien

Talenten die zich goed ontwikkelen, stromen via het Regionaal Trainingscentrum door naar een Centrum voor Topsport en Onderwijs, Nationaal Trainingscentrum of topsportclub. Deze talenten worden niet door ons ondersteund. Voor het roeien geldt dat talenten zich vaak op latere leeftijd ontwikkelen. Dat betekent dat de talenten in het Regionaal Trainingscentrum roeien over het algemeen al 18+ zijn en de sport combineren met hun studie aan universiteit of hogeschool. We subsidiëren het Regionaal Trainingscentrum roeien, volgens bovenstaande nieuwe criteria. Voor het

criterium 'samenwerking met de middelbare school', kan ook gelezen worden 'HBO of universiteit'.

Subsidiëren Talent Academy Groningen

De Talent Academy Groningen wil voorkomen dat de sportloopbaan van sportieve talenten stagneert door problemen in de overgang van middelbare school naar HBO of universiteit. We subsidiëren de Talent Academy Groningen.

Spoor 4

Inzet en verdere ontwikkeling van kennis

Meewerken aan (digitaal) Sportplein Groningen

Het samenwerkingsverband "Sportplein Groningen" is gericht op het inzichtelijk maken van het netwerk van sport en bewegen via een digitaal sportloket met informatie voor iedereen die actief is en vragen heeft op het gebied van sport en talentontwikkeling. Het Sportplein is ook een platform voor discussie en kennisuitwisseling.

Meewerken aan het leerbedrijf van het Hanze Instituut voor Sportstudies

Bij het Hanze instituut voor Sportstudies en het lectoraat Sport is veel kennis over de ontwikkeling van sporttalenten. Studenten van het instituut gaan Regionale Trainingscentra en sportverenigingen ondersteunen.

Informatiebijeenkomsten en platforms organiseren

We gaan informatiebijeenkomsten en platforms organiseren om ervaringen en kennis uit te wisselen tussen sportverenigingen, scholen, kinderopvang en kennisinstellingen daar waar er nog niet in is voorzien.

Spoor 5

Versterken samenwerking

Actief meewerken aan regionale en landelijke Olympische topsportinitiatieven

Ook in regionaal verband zijn er initiatieven om samen te werken in Noord-Nederlands verband om het Noordelijk vuur van het Olympisch Plan brandende te houden. De gemeente Groningen is één van de vele partners in Noord Nederland op het gebied van talentontwikkeling. De gemeente Groningen wil haar topsportbeleid samen met deze partners vormgeven en in haar topsportbeleid rekening houden met stedelijke, Noord-Nederlandse en landelijke plannen. Daarin zijn we geen initiatiefnemer, maar zijn we wel zeer gemotiveerd om onze medewerking te verlenen.

Initiëren convenant talentontwikkeling en kennisontwikkeling in de stad .

Wij zijn één van de partners in de stad en regio die zich bezighouden met talentontwikkeling en kennisontwikkeling. Er wordt al veel samengewerkt en er zijn nieuwe initiatieven. We willen graag toewerken naar een gezamenlijke afspraak over talentontwikkeling, in de vorm van een 'convenant talentontwikkeling', waarin we afspraken maken over ieders rol en verantwoordelijkheid. Als gemeente zullen we daartoe het initiatief nemen. Onze ambitie is het convenant eind 2013 te kunnen ondertekenen.

Spoor 6

Evenementen en prijzen

Topsportevenementen voor nationale en internationale talenten subsidiëren

We subsidiëren topsportevenementen voor nationale en internationale talenten. Het gaat dan om evenementen die gericht zijn op sporttalenten en niet om grote topsportevenementen voor senioren. Het moet gaan om evenementen voor sporten waarvan er een Regionaal Trainingscentrum of ander door de nationale bond erkend trainingsprogramma in de stad aanwezig is.

Topsportevenementen die niet aan de nieuwe criteria voldoen kunnen vanzelfsprekend wel anderszins van veel betekenis zijn voor de stad en om die reden mogelijk voor subsidie in aanmerking komen, bijvoorbeeld in het kader van ons promotiebeleid (Marketing Groningen).

Jaarlijks uitreiken van een sportstimuleringsprijs

De sportstimuleringsprijs van gemeente Groningen blijven we jaarlijks uitreiken aan jong sporttalent uit de stad Groningen.

Voor de criteria voor de sportstimuleringsprijs verwijzen we naar bijlage 3.

Sportpenningen toekennen voor bijzondere topsportprestaties

Alle sporters uit Groningen die een bijzondere prestatie hebben geleverd, komen in aanmerking voor een sportpenning. Hiermee gaan we door.

Voor de criteria voor de sportpenningen verwijzen we naar bijlage 3.

Criteria voor subsidie voor topsportevenementen

In het kader van deze Topsportnota hebben we onze criteria voor subsidie van topsportevenementen opnieuw geformuleerd:

- * het evenement heeft een directe relatie met talentontwikkeling in de stad, en
- * het evenement speelt zich af in de stad Groningen, en
- * het betreft een door de NOC/NSF erkende sport, en
- * in de stad is voldoende draagvlak voor die sport, en
- * de sport wordt op hoog niveau beoefend, met bijzondere binding met de stad, en
- * het betreft een -door een officiële bond- erkend kampioenschap, NK, EK of WK en/of een evenement met een kwalitatief sterk deelnemersveld, en
- * het betreft een evenement met landelijke top uitstraling heeft en -naar verwachting- belangstelling van (landelijke) media, en
- * het betreft een evenement waarvoor grote publieke belangstelling valt te verwachten, en
- * het evenement legt een link leggen met de breedtesport in de stad, en
- * de jeugd staat centraal staat, of heeft in elk geval een belangrijke rol, en
- * het evenement zet mensen aan tot bewegen.

Samenvattend

Hierboven hebben we geschetst hoe we langs zes sporen willen werken aan het versterken van Groningen als stad van sporttalent. Onze nieuwe ambities gaan niet vergezeld van extra geld. Onze doelen willen we vooral bereiken door de aandacht nadrukkelijker te richten op het sporttalent in onze stad en er samen met alle betrokkenen uit het onderwijs, de sportwereld en de kennisinstellingen voor te zorgen dat we onze talenten zo goed mogelijk faciliteren, begeleiden en ondersteunen.

Op deze plaats willen we nogmaals wijzen op de cruciale betekenis van goede samenwerking. Willen we succesvol zijn in het behalen van de gestelde doelen op het gebied van talentontwikkeling en kennisontwikkeling, dan zullen we samen moeten werken aan de in deze nota geformuleerde doelen, en ons voortdurend realiseren dat een ketting niet sterker is dan de zwakste schakel en dus dat we als betrokken partijen van elkaar afhankelijk zijn.

4 Financiën

Met deze nota wijzigen we ons topsportbeleid. Zoals hiervoor reeds is aangegeven, is er geen extra geld beschikbaar. Dat betekent dat we nieuwe initiatieven - voor zover ze extra geld kosten - moeten financieren door te schuiven in de huidige budgetten voor topsport. Het huidige gemeentelijke topsportbudget is het budget 'Ondersteuning topsportevenementen' van € 109.000 (Begroting 2013). Hiernaast is er geld beschikbaar uit de Rijksregeling voor Combinatiefuncties en in het kader van 'Het Akkoord van Groningen'.

Budget Talentontwikkeling

Ter financiering van de voorstellen in deze topsportnota vormen we een budget Talentontwikkeling. Dat geld brengen we bijeen als volgt:

• Huidig budget Ondersteuning topsportevenementen	€ 109.000,00
• Uit budgetten Sportstimulering en Verenigingsondersteuning*	€ 26.000,00

Totaal	€ 135.000

* De motivatie is dat we topsportcoaches inzetten ten behoeve van de sportstimulering op de basisschool en sportverenigingen ondersteunen in de begeleiding van getalenteerde sporters.

In het kader van de bezuinigingen gaan we € 10.000 op de plannen voor talentontwikkeling besparen. Dat doen we door € 10.000 minder uitgeven aan accommodatie-subsidie voor talenten.

Het nieuw gevormde budget Talentontwikkeling willen we inzetten voor:

• Uitwisselen van kennis en ervaringen	€ 10.000
• Extra accommodatiesubsidie voor talenten	€ 65.000
• Talent-topsportevenementen	€ 50.000

Totaal	€ 125.000

Financiële consequenties die voortvloeien uit de nieuwe visie op het bewegingsonderwijs, werken we uit in de nota "Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond".

Rijksbijdrage voor combinatiefuncties

RTC's en sportverenigingen kunnen aanspraak maken op een bijdrage ter bekostiging van een trainer. Hiervoor stelt het rijk geld beschikbaar. Voorwaarde daarbij is dat het gaat om *combinatie*functies. In dit geval is de trainer behalve bij het RTC ook werkzaam in het onderwijs. Voor onze stad stelt het rijk geld beschikbaar voor 3,8 fte, te realiseren in combinatiefuncties. Per fte is € 20.000 beschikbaar (3,8 fte x € 20.000); in totaal dus € 76.000,00. We willen deze 3,8 fte aan combinatie-functies realiseren binnen de RTC's. Deze zetten we in op basis van de omvang van het aantal erkende talenten. Het andere deel van de combinatiefunctie (de cofinanciering) betaalt de betreffende sportbond.

Projectbudget Het Akkoord van Groningen

“Het Akkoord van Groningen” is het strategische samenwerkingsverband van de Rijksuniversiteit Groningen, de Hanzehogeschool Groningen, het Universitair Medisch Centrum Groningen en de gemeente Groningen, gericht op versterking van de positie van Groningen als kennis- en innovatiestad. Uit het gemeentelijk projectbudget 2012 is een bedrag van € 45.000 gereserveerd voor de Talent Academy Groningen.

5 Vervolg

Deze concept-topsportnota is een uitwerking van de kaders en uitgangspunten zoals die door de Raad op 30 september 2009 zijn vastgesteld in de Sportvisie 2010-2020 "Meer ruimte voor sport en bewegen".

Overgangsjaar

Het jaar 2013 is een overgangsjaar. In 2013 zetten we de huidige subsidies voort en informeren we organisatoren van topsportevenementen over de gevolgen van het nieuwe topsportbeleid. In 2013 passen we de Nadere Regels sport als onderdeel van de Algemene Subsidieverordening aan. In 2014 verstrekken we subsidies op de nieuwe basis. Het afbouwen van subsidies doen we stapsgewijs, volgens het volgende schema:

Wanneer	Wat
begin 2013	Vooraankondiging per brief aan alle organisatoren van topsportevenementen, dat het budget voor topsportevenementen kleiner wordt, wat de nieuwe criteria zijn en wanneer deze ingaan.
begin 2013	Overleg met partijen die een rol gaan spelen in de uitvoering van het topsportbeleid.
2013	Ontvangen organisatoren van topsportevenementen een beëindigingsbesluit (of verminderingsbesluit).
2014	Treedt het nieuwe topsportbeleid in werking. Subsidieaanvragen en -verleningen volgens nieuwe "Nadere Regels".

Evaluatie

In 2014 treedt het nieuwe topsportbeleid in werking. Na vier jaar (eind 2017) gaan we het topsportbeleid evalueren. Na twee jaar (eind 2015) houden we een tussenevaluatie. We evalueren dan met name ons gestelde hoofddoel: de toename van het aantal sporttalenten. We meten of het aantal sporttalenten met een status als "Nationaal Talent" of "Internationaal Talent" is toegenomen. We onderzoeken of kennis over topsport en talentontwikkeling in de stad vaker en meer in de praktijk wordt toegepast en of deze kennis vaker wordt uitgewisseld. We consulteren onze partners in talentontwikkeling om te onderzoeken of iedereen zijn of haar rol goed vervult. Daarnaast evalueren we of de nieuwe afspraken met de Regionale Trainingscentra worden nagekomen.

Bijlagen

Bijlage 1. Begrippenlijst

Topsport en Onderwijs Platform

Het Topsport en Onderwijs Platform is een informeel, regionaal samenwerkingsverband waarin onderwijsinstellingen op het gebied van topsport samenwerken. Zij signaleren ontwikkelingen en knelpunten op het gebied van kennis, beleid en uitvoering. Daarnaast maken zij afspraken over wie deze oppakt, hoe deze worden opgepakt en hoe hierover met alle partijen wordt gecommuniceerd.

Topsportstatussen

A-status

Om een A-status te halen of te bevestigen moet de sporter prestaties leveren op het niveau van minimaal de top-8 van de wereld. Daarnaast moet de sporter zich blijven voorbereiden op volgende meetmomenten en deelnemen aan het trainings- en wedstrijdprogramma van de bond (of een programma dat door de bond is goedgekeurd).

B-status

Om een B-status te halen of te bevestigen moet de sporter prestaties leveren op het niveau van (minimaal) de top-16 van de wereld. Ook hier geldt dat hij zich moet blijven voorbereiden op volgende meetmomenten en deelnemen aan het trainings- en wedstrijdprogramma van de bond (of een programma dat is goedgekeurd door de bond).

High Potential (HP)

Om een "High Potential"-status te halen of te bevestigen moet de sporter prestaties leveren tegen het niveau van (minimaal) de top-16 van de wereld. Hier geldt dat hij bijzonder perspectiefvol moet zijn. Leeftijd, prestatieniveau en trainingsprogramma van de sporter moeten deze verwachting legitimeren.

De leeftijd om een seniorenstatus te kunnen halen is in elke tak van sport anders. Zo begint de seniorenleeftijd bij het roeien bijvoorbeeld bij 23 jaar, bij judo bij 20 jaar en bij het damesturnen bij 16 jaar.

Topsporttalent

"Groninger topsporttalenten" blijkt in de praktijk geen éénduidig begrip te zijn. Er zijn verschillende categorieën. Zo zijn er sporters die in Groningen wonen en in Groningen hun sport beoefenen, sporters die in Groningen wonen maar die ergens anders hun sport beoefenen en sporters die niet in Groningen wonen, maar wel in Groningen sport beoefenen. In totaal wonen en/of studeren er 308 topsporters en talenten met een talentstatus in de stad Groningen.

Wat hebben talenten nodig om zich (tot topsporter) te ontwikkelen?

Sportbonden en NOC*NSF hebben gezamenlijk een overzicht gemaakt van de richtlijnen om tot een succesvol instroomprogramma (b.v. regionaal opleidingsprogramma) te komen. De nationale sportbond is verantwoordelijk voor de kwaliteit en het resultaat van het opleidingsprogramma. Vorm en inhoud is vastgelegd in het "Meerjaren Opleidingsplan" van de sportbond. In het "Masterplan talentontwikkeling" van het NOC*NSF worden een aantal belangrijke punten genoemd, waarop op het gebied van talentontwikkeling nog winst te

behalen valt. Bijvoorbeeld bij de verbetering van de doorstroom van talent naar topsporter, opleidingsprogramma's met voldoende trainingsuren en gespecialiseerde coaches voor talenten.

Regionaal Trainings Centrum (RTC)

Het doel van de regionale opleidingsprogramma's van bonden is dat de talenten uiteindelijk zullen instromen in de landelijke senioren topsportprogramma's van de sportbonden. Om deze reden wordt ook wel gesproken van instroomprogramma's. Op dit moment hebben we in Groningen RTC's voor de sporten voetbal, basketbal, volleybal en roeien.

Centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO)

Een Centrum voor Topsport en Onderwijs (CTO) biedt talentvolle sporters een kans om fulltime trainen, studeren en wonen te combineren. Professionele voorzieningen en minimale reistijd voor de sporter staan hierbij centraal. Trainingsaccommodaties, onderwijsfaciliteiten, huisvesting en voorzieningen als (para)medische begeleiding, fysieke trainingen en mentale begeleiding worden op fietsafstand voor de sporters gerealiseerd. In 2010 zijn de volgende topsportcentra geaccrediteerd als CTO: Amsterdam, Eindhoven, Papendal en Heerenveen.

Nationaal Trainings Centrum (NTC)

Nationale Trainingscentra zijn trainingscentra waar topsporters en toptalenten wonen, studeren en in één tak van sport trainen, waarvan de specifieke trainingsaccommodatie op een bepaalde plaats aanwezig is. Voorbeelden van NTC's zijn beachvolleybal en zeilen in Den Haag en triathlon in Sittard.

Olympisch Plan 2028

Het "Olympisch Plan 2028" is de ambitie om met sport in de volle breedte een bijdrage te leveren aan Nederland, met veel positieve effecten nú en in de toekomst. In het "Olympisch Plan 2028" zijn ambities geformuleerd. Die betreffen naast topsport, sportparticipatie en het organiseren van topsportevenementen, ook maatschappelijke aspecten zoals welzijn, economie, ruimtelijke ordening en de media-aandacht voor sport.

Alliantie Olympisch Vuur

Op de Algemene Ledenvergadering van NOC*NSF in 2009 hebben de vertegenwoordigers van de aangesloten sportbonden zich collectief achter het Olympisch Plan 2028 geschaard. Ook de provincies, de vier grote steden, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de vakbeweging FNV en het bedrijfsleven hebben zich bij NOC*NSF aangesloten. De Alliantie Olympisch Vuur heeft als gezamenlijke speerpunten: Vitale samenleving, Excellente prestaties en Economische impact.

Sport Science Institute Groningen (SSIG)

Binnen het "Sport Science Institute Groningen" worden modules aangeboden, waarbij onderzoek en opleiding worden gekoppeld. Eén van deze modules richt zich bijvoorbeeld op "Sport & Healthy-Ageing". Topsporters en talenten kunnen hier leren hoe ze gezond hun topsport kunnen bedrijven. Onderwerpen als (over)belasting, blessurepreventie en revalidatie na sportblessures komen aan de orde.

Talent Academy Groningen

Het Sport Science Institute start de “Talent Academy Groningen”, bedoeld voor scholieren en talenten van de Rijksuniversiteit Groningen, Hanze Hogeschool en Universitair Medisch Centrum Groningen. De “Talent Academy Groningen” gaat onderwijsmodules aanbieden, waarin diverse aspecten aan bod komen die een belangrijke rol spelen op het gebied van topsportprestaties en de combinatie van sport en studie. Ook wordt het een steunpunt waar (aankomende) studenten terecht kunnen met vragen over sport- en studie op topniveau in Groningen.

Bijlage 2. Partners in talentontwikkeling

Noorderpoort:

Ondersteunt talentontwikkeling basketbal (Regionaal Trainingscentrum Noord) en biedt opleiding voor topsporters en talenten (Johan Cruijff College – Sport en Business).

Alfa-college:

Biedt opleiding voor topsporters en talenten, ondersteunt Regionale Trainingscentra, biedt kaderopleiding voor trainers en coaches en zet studenten in via het Sport Service Center voor praktische ondersteuning bij de organisatie van sportkennismakings-activiteiten en schooltoernooien.

Hanzehogeschool/Hanze Instituut voor Sportstudies:

Biedt opleidingen tot (top)trainer, is kenniswerkplaats voor “sport en presteren”, doet onderzoek in het SportsFieldLab en biedt een verregaande topsportregeling voor sporttalenten

Rijksuniversiteit Groningen:

ontwikkelt trainingsprogramma's, beantwoordt vragen van trainers, ontwikkelt de “Groninger Talent Academy”, heeft onderzoek en promotietrajecten naar o.a. leervermogen en zelfregulatie, kenmerken talenttrainers en de relatie tussen sporttalent en schoolprestaties i.s.m. de Topsporttalentscholen en de rol van de leerkracht in het bewegingsonderwijs. Ook de Rijksuniversiteit Groningen kent een verregaande topsportregeling voor sporttalenten.

Topsport NOORD:

Ondersteunt en begeleidt sporttalenten en topsporters, doet aan planvorming, voorlichting, en kennisuitwisseling. Het werkgebied is Groningen, Friesland en Drenthe.

Huis voor de Sport Groningen:

ondersteunt (top)sportverenigingen en voert pilotprojecten op het gebied van talentontwikkeling uit, begeleidt combinatiefunctionarissen bij “Groningen Atletiek” en “Judo Groningen”.

Provincie Groningen:

(mede)financiering topsportevenementen en talentontwikkeling.

Sportplein Groningen

In regionaal verband is er een samenwerkingsverband opgestart tussen acht partners in de provincie Groningen op het gebied van sport en bewegen in het “Sportplein Groningen”. Door bundeling van kennis en expertise en door samenwerking willen de sportpartners de topsport en de breedtesport in de provincie Groningen naar een hoger niveau tillen. Eén van de activiteiten van het Sportplein richt zich op talentontwikkeling en dan vooral de uitwisseling en het toegankelijk maken van kennis over topsport en talentontwikkeling.

Topsportorganisaties:

Topsportorganisaties zoals FC Groningen, de GasTerra Flames, NIC/Alfa-college zorgen ervoor dat talenten door kunnen stromen naar het hoogste niveau en bieden topsport-idolen.

Sportverenigingen:

Sportverenigingen en met name de prestatiegerichte sportverenigingen zijn de plaatsen waar kinderen terecht kunnen als ze hun talent voor sport willen ontwikkelen.

Topsporttalentschool:

Een Topsport Talentschool is een school waar een sporttalent onderwijs en topsport samen kan ontwikkelen. Een Topsport Talentschool houdt rekening met de sportactiviteiten van de leerling, door extra faciliteiten aan te bieden, zoals bijvoorbeeld: vrijstelling van bepaalde vakken, een flexibel lesrooster en gespreid over twee schooljaren eindexamen. Er zijn op dit moment 35 Topsport Talentscholen in Nederland. In Groningen is het Werkmancollege aangewezen als Topsport Talentschool.

Bijlage 3. Criteria sportprijs en sportpenningen

Om in aanmerking te komen voor de sportstimuleringsprijs of voor een sportpenning hanteert de gemeente Groningen de volgende criteria:

Sportstimuleringsprijs

De Sportstimuleringsprijs bestaat uit een bronzen beeld van beeldhouwer Jan Steen en een geldbedrag van € 1250,-. Dit bedrag moet besteed worden aan een sportgerelateerd doel.

De criteria om in aanmerking te komen voor de Sportstimuleringsprijs zijn: er moet sprake zijn van een jonge, veelbelovende sporter en de persoon moet gevestigd zijn in de stad Groningen en/of lid zijn van een sportvereniging uit de stad.

Sportpenningen voor een topsportprestatie

Het doel van de sportpenning is een waardering te geven aan een topsportprestatie. De criteria om in aanmerking te komen voor een sportpenning voor een topsportprestatie zijn:

individuele sporters, teams of sportverenigingen/sportorganisaties die een 1^e, 2^e of 3^e plaats hebben behaald tijdens een Europees Kampioenschap, een Wereld Kampioenschap of de Olympische Spelen, of een internationale toptijd hebben gerealiseerd, of als team een 1^e plaats hebben behaald in de hoogste landelijke competitie.

Personen, individuen en/of organisaties moeten gevestigd zijn in de stad Groningen en/of lid zijn van een sportvereniging uit de stad.

De sporttak moet in georganiseerd verband zijn (dus middels federatie of bond), aantoonbaar erkend worden door het NOC*NSF en door hen als topsportcategorie worden aangemerkt als categorie 1 van de topsportonderdelenlijst, zoals die door de NOC*NSF is vastgesteld.

Bij sportprestaties behaald door junioren (jeugdige) sporters wordt alleen gekeken naar de hoogste jeugdcategorie (qua leeftijd) per tak van sport.

Teams die een 1e plaats hebben behaald in de hoogst landelijke competitie ontvangen één penning voor de teamprestatie.

Sportpenningen voor een bijzondere breedtesportprestatie

Naast een sportpenning voor een topsportprestatie worden er ook sportpenningen uitgereikt aan personen / instellingen voor een bijzondere breedtesportprestatie. Om voor een sportpenning voor een bijzondere breedtesportprestatie in aanmerking te komen, moet de sport erkend zijn door het NOC*NSF.

Bijlage 4. Gesprekspartners

De topsportnota is tot stand gekomen door middel van gesprekken met de volgende personen/organisaties:

Prof. dr. R. Koning, RuG
Dr. K. Lemmink, UMCG
Prof. dr. C. Visscher, RuG
Prof. dr. N. van Yperen, RuG
Dhr. G. Dijkma, ACLO
Mw. K. Kienhuis, Alfa College, Sport & Bewegen
Dhr. T. van Klooster, Hanzehogeschool, Adviescommissie voor de Sport Groningen
Mw. E. Frijlink, Nederlandse Volleybal Bond
Dhr. E. ten Hoven, Skate
Dhr. M. van den Berg, Topsport NOORD
Mw. M. Snoek, Topsport NOORD
Dhr. R. Zoodsma, Hanzehogeschool/Lycurgus
Dhr. K. Vlietstra, NIC en Korfbalbond
Dhr. G. van Weeren, Top Atletiek Groningen en Alfa College
Mw. I. Weel, Gas Terra
Dhr. G. Poisz, gemeente Groningen/Werkmaatschappij Sport en Recreatie
Dhr. J. van Geel, RTC Roeien
Dhr. J.G. Vierkant, Martiniplaza
Dhr. O. Dijkstra, zwemvereniging Trivia
Dhr. W. Stoetman, zwemvereniging Trivia
Dhr. D. Schuur, Groninger roeibond
Dhr. W. van der Mark, Hanze Instituut voor Sportstudies
Dhr. S. Veit, brede vakdocent
Dhr. E. Kluin, Skate
Dhr. Y. Sollinger, Skate
Dhr. D. Osinga, voetbalvereniging Be Quick
Dhr. H. Berends, voetbalvereniging Be Quick
Dhr. T. J. Scheer, Nederlandse volleybalbond
Dhr. G. Corbijn, KGR De Hunze
Dhr. G. Hoogerwerf, KGR De Hunze
Dhr. G. Euwema, Adviescommissie voor de Sport Groningen
Dhr. J. Huiting, Judo Groningen
Dhr. G. J. Wormmeester, Judo Groningen
Mw. N. Burk, Roeibond
Dhr. B. Reudink, BC GO!
Dhr. M. Loppersum, Noorderpoort
Dhr. H. G. Triemstra, Noorderpoort/Adviescommissie voor de Sport Groningen
Dhr. G.P. de Vries, Rugbyclub Groningen
Dhr. J. Timmerman, Rugbyclub Groningen
Mw. I. Munneke, Roeibond
Dhr. E. Buruma, tennisteam "Het Noorden"
Dhr. R. Nieboer, Topsport Talentschool, Werkmancollege
Dhr. H. Zaaijer, Adviescommissie voor de Sport Groningen

Mw. L. Bauman, Basketbal Vereniging Groningen
Dhr. J. Colly, Schaakfestival, Adviescommissie voor de Sport Groningen
Dhr. W. Veldman, Topsport NOORD
Dhr. H. Menninga, handbalvereniging V&S
Dhr. R. Senechal, voetbalvereniging GVAV Rapiditas
Dhr. M. Dijkman, Judo Promotie Groningen
Mw. W. Suurd, Celeritas Donar
Dhr. M. Dekkinga, Celeritas Donar
Dhr. S. Sollinger, Schaatsacademie
Dhr. A. Molenaar, FGA, Adviescommissie voor de Sport Groningen
Mw. M. Sibma, RTC roeien
Dhr. J. Machiels, RTC roeien
Dhr. M. Randag, RTC roeien
Dhr. H.J. Dolsma, Dijkman Sport
Dhr. T. van Bezouw, Hanze Instituut voor Sportstudies
Dhr. G. Molenaars, RTC voetbal
Dhr. G. Smid, Nederlandse Volleybalbond
Mw. B. Vennema, RTC basketbal
Dhr. C. Geersinga, Koninklijke Nederlandse Voetbalbond